

Jeruzsálem. — A brit kormány rendeletére naponta kétszer ellenpropagandát szolgáló előadásokat tart a jeruzsálemi rádió, hogy ezzel ellensúlyozzák a bari-olasi leadások arab nyelven leadott tendenciózus propagandáját. — Tulkarem melletti arab faluban megrongáltak a telefonvonalakat és ezért 150 font kollektív büntetésre ítélték a falut és ezenkívül tíz rendőrt is küldtek, akiknek elzárását a falunak kell vállalni. — Három letartóztatást eszközöltek, mert azzal gyanúsították az arabokat, hogy ők támadták meg revolverlovásokkal Nas-habli házat a legutóbbi héten. — A jeruzsálemi-jaffai országúton levő hid mellett egy akna robbant, amely csak kevés kárt okozott. A robbanás nemsokkal azután történt, amikor egy rendőrautó haladt át a hídon. Ezzel kapcsolatban a közelben levő Suhah falut körülvették a rendőrök és házkutatást tartottak. Tíz arab letartóztatásban maradt. — Suraya Buder mérnököt, aki Jeruzsálem város alkalmazottja és Suhli Murad-ot, a vízművek legfőbb intézőjét letartóztatták és Akkoba kísérték. Azzal gyanúsították őket, hogy terroristákkal álltak össze. Herzlán kolónia mellett letartóztatták. — Cásarea muktárijának 12 éves fiát megsebesítették arab terroristák, mert apját azzal gyanúsították, hogy földet adott el a zsidóknak. — Az „Adifaa” arab újság közli, hogy rövidesen rendelt jelenik meg, amely szerint a Peel javaslat szerinti törvényi állam területén nem szabad zsidóknak földet vásárolni. — A bevándorlási departement tisztviselőjét, Mose Me-lamed-et akormány kinevezte a tel-avivi köztársasági személyi irakodási vezetőjének. — A damaskusi brit konzul felkérte a syriai hatóságokat, hogy az oda-menekült agitátorokat utasítsa ki az ország területéről. — Benjámin-ban meghalt Oskar Strauss, akiről utólag kiderült, hogy nem öngyilkosságát nem követett el, sem pedig nem ölték meg, hanem szerencsétlenség áldozata lett.

Varsó. — Lodz közelében Jakob Gitermann kereskedőt Marlovski Stanislaw erdőőr lelőtte. A kereskedő azonnal meghalt. — Ismeretlen huligánok megsebesítettek az oktatási temetőt. A tetemesek 20 sírkövet szembontottak. — A lengvéri egyetem a gettopadok ügyében lezajlott szavazás után a rektor rendeletet tett közzé, amelyben felszólítja a zsidó diákokat, hogy a tantermekben a baloldali padokat foglalják el, ahol más lengyel diákok is ülhetnek. A rendelet nem beszél gettopadokról, hanem csak külön padokról. Az előadások ma megkezdődnek.

Berlin. — Schneidemihlben nemrég behatoltak az államrendőrség emberei az ottani zsinagógába, ahol éppen istentiszteletet tartottak és kényszerítették az ajtószokásokat, hogy szüntessék be imáikat kihallgatásoknak vetették alá a pübeli betűkötés kapcsán. A kihallgatás ideje alatt a zsidók, a rabbi is a fal felé kellett hogy forduljon, mivel az államrendőrségi tisztviselő kijelentette, hogy nem tudja elviselni egy zsidókat a tekintet. Schneidemihlben egyébként a legtöbb zsidó elköltözött az utóbbi hetekben. — Hessen körzetében Warnings helységben már 1935-ben formális pogrom volt, melynek következtében öt zsidó család maradt csak ott. Néhány hónapja ezelőtt ezt az öt családot éjszaka megrámták házaikban. A szerencsés emberek a szomszédos mezősekre menekültek, ahová követek és súlyosan bántalmazták őket. Másnap vagyunk hátrahagyásával elhagyták Warningsot, amely ily módon teljesen „judenrein” lett. — Beuthen és Güttenberg szászországi helységeiben 1937 augusztusában lerombolták a zsinagógát. A kijáratosi munkálatokat az S. A. legények akadályozták meg, úgy hogy hónapok óta romokban áll a zsidó imaház. A Jewish Agency a Balfour deklaráció 20 éves fordulója alkalmából szép ünnepséget rendezett Berlinben. A zsidók birodalmi képviselete a zsidó népiszkolák részére tartóztatást dolgozott ki, amelyet a birodalmi nevelésügyi miniszter engedélyezett.

Damaskus. — A legutóbbi palesztinai események miatt Szvábban bulvos gazdasági krízis kezdődött. Különösen a damaskusi és homsi textilművek között utalódik munkanélküliség, mert a palesztinai rendeletek a minimumra csökkentek.

— 25 EVES PAPI JUBILEUM. A pancotai izr. anyakönyvi kerület november 28-án egy chanuka-est keretében ünnepli meg Sorneschein Eliás főrabbi 25 éves papi jubileumát. A program szerint este fél 9-kor lesz a diszközgyűlés, utána pedig teaesély. A jubiláló főrabbi általános közszeretnek írvend és sokan fogják felkeresni nemcsak közvetlen hívei közül, hanem az egész országból is szerencsekívánataikat tolmácsolni.

— **Borzalmas tüzhálalt szenvedett egy csempésző fiatalember.** Tauban Jenő 22 éves fiatalember néhány üveg romániai monopol-szeszt vitt magával a szomszédos Sztalinára, amely Csehszlovákiához tartozik. Hogy a cseh határőrök őberségét kijátsza, a szesz üvegeket bő gólnadrágjának szárában rejtette el, valamiképpen odaerősítve az üvegeket. A fiatalember már szerencsésen átjutott a hídon, de a sztalini „Karpátia” szálloda előtt megbotlott s az egyik üveg összetört. A szesz szétfolyt az uccán. Egy lelkiismeretlen szemtanú égő gyufát dobott a kiömlött szeszre, majd értesítette a finácnokot. A gyufától lángot fogott a szesz. A lángok pillanatok alatt ellepték a szerencsétlenségű fiatalembert, aki égő fálykáként igyekezett menekülni a közelébe finácnok elől. Véletlenül a helyszínen tartózkodott Grozuta sígheti rendőrköszár, az ismert névű rádiótechnikus, aki a fiatalember segítségére sietett, a földre dobta és saját télikabátját borította rá, hogy a lángokat elfojtsa. Esés közben azonban eltörték a többi szeszüvegek is és a tűz újabb erőre kapott. A szerencsétlen fiatalembernek még volt annyi ereje, hogy egyedül menjen a kórházba. Feketére égett teste szörnyű látvány volt. A kórházban már nem tudtak rajta segíteni, borzalmas kínok közepette ki-szenvedett.

ארטה בש
bodegámat áthelyeztem a Strada Azilul de Noaple 12 sz. alá (Teatru Regina mögött). Ugyanott egy elegáns, tiszt a vendéglőt nyitottam. Olcsó árak, pontos kiszolgálás. Szíves pártfogását kéri J. GELBSTEIN. (volt Bodega Postei, Bucuresti)

— **JELLEMZŐ ISKOLAI INCIDENS EGY TARNOWI LEANYISKOLÁBAN.** (Varsó). Jellemzésül annak a körülménynek, hogy milyen eszközökkel dolgoznak az antiszemiták még a lengyel iskolákban is, a lapok a következő esetet közlik: A tarnowi leányiskola hetedik osztályában egy füzetből kiszakított lapot találtak, amelyen az volt írva, hogy „minden lengyelnek és nemzsdónak le kell vágni a fejét”, meg az, hogy „le a lengyelekkel”. Az irkhalat egy zsidó leány padja alatt találták meg, aki az osztály legjobb tanulója volt. Természetesen lengyel lányok találták meg és beadták a tanárnőnek. Amikor felelősségre vonta a zsidó iskoláslányt, az kategorikusan kijelentette, hogy nem ő írta, hanem valaki más, s ezért azt ajánlja, hogy kutassák át minden leány irkáját, hátha megtalálják azt a füzetet, amelyből egy lap hiányzik. A tanárnő meg is tette, átnézte a füzeteket és megállapította, hogy egy lengyel leány füzete hiányos. Amikor felelősségre vonta, az írva vallotta be, hogy ő írta a gyűlölködő szavakat, mert szülei tanácsolták neki, hogy ezzel kompromittálja kollégáit. Az eset nagy felütést keltett az iskolában és a tarnowi zsidó lakosság körében is.

KITARTASSAL MINDEN ELERHETŐ
Két hitosorsos a meggazdagodás nehéz problémájáról beszélgetnek.
— Néz! — magyarázza az egyik — mindennek az alaja a kitartás. Akinek kitartása van, mindent elér. Itt van például az a Napoleon. Mi volt, ki volt? Egy kis korzikai fiskális gyerek volt és kitartással hadnagyból Franciaország császára lett.
— Igen, igen, — néli elene a másik — de a végén az angolok mégis legyőzték.
— Igen, mert az angolok még kitartóbbak voltak.

BESZÉLGETÉS
— Ön siket? Na mondja már, mert szeretném tudni, hogy siket-e Ön?
— Igen, igen. Rövidlaltó vagyok...

MIT CSINÁLNAK A SZELSOJBOBOLDALIAK?
Ha szigoruan vesszük, akkor a szelsojboldalialak is osztályharcot csinálnak.
— Hogyan?
— A zsidókat másodosztályú polgárokká akarják degradálni.

A LENGYELEKNEK MINDEN MEGALLOTT
Az új diáksztrájk óta, amelyet azzal pariroznak ki, hogy a diákok állva maradnak az előadások alatt, a következők elmondására birta az egyik lengyelországi zsidó.
— Nálunk állnak a diákok, állnak a professzorok és — megállott a kultúra is.

AHOGY AZ ARABOK ÜNNEPELNEK...
Sie haben Feuer gemacht in Balfour-Wald, so feiern, den Balfour-deklaration...

EGY SZOVIETÁBOROK JELENTÉSÉNEK SZTALINNAK ARRÓL, AMI A SPANYOL HARCÉREN TÖRTÉNIK ÉS TÖBBEK KÖZÖTT A KÖVETKEZŐKET JELENTI:
— Katonánk nem tudnak elég jól találni — mert az ellenség nem áll a fahoz...

ABESSZINIA
Egy lengyel hitosorsos mondja, ami nem lehet, csak eredetiben elmondani:
— Der Negus leidet ic Not. Er tracht schon nicht jetzt wegn Abesszinien, nun wagen a-biss-in-jen. (Kenyer gondjai vannak és Abesszinia a zandja)

CSAK NE EMBERVÉRREL
— Csak az a leghőbb kínátságom, hogy az új Berlin-Róma-Tokio tengelyt ne kenjek embervérrel, hogy jobban forogjon...

HA ELVESZIK A „JID”-ET...
Der ganze Dreieck, Berlin, Rom, Tokio, hat sich auf „jid”. Nennt a meck die „iden, von Dreieck, was bleibt davon?...

EGY HERING ESET
Egy Wilhelm Schulze nevű halkereskedő oda-állott heringre hordója mellé Berlinben és a következőket kiáltotta:
— Kaufet meine Hering, sind gross und fett, wie — Gering...
Erre bezárták. Amikor kijött a börtönből, újra árulni kezdett és így szólt:
— Kaufet meine Hering — sind so gross und fett, — wie vor zwei Wochen.

ELEGANCIA
Schmülke keresztberakott lábakkal ül a kávéházban és nadrágját magasan felhuzza, hogy zokniját teljes pompájában érvényesüljön.
Barátja csodálkozva szólta meg:
— Schmülke, hogy te milyen elegáns vagy! S milyen gyönyörű zokni van rajtad!
— Mbaht! — mondja Schmülke, — már három hete hordom és te csak most veszed észre?

NEM TUDJA, HOL ÁLL A FEJE
Reb Jichokot üldözi a sors. Egyik pech után éri a másikat. Egy napon felesége látja, hogy magasan a feje fölött gesztikulál.
— De Jichok, mit csinálasz? — kérdi kétségbeesetten a felesége.
— Nem látod? Vakarom a fejemet.
— A fejedet? De hiszen a fejed fölött gesztikulálsz.
— Hát tudom én már, hol áll a fejem?

TIPOGRAFIA SONNENFELD ORADEA.

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor ZSIDÓ HETILAP Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Dolgozunk az önálló zsidó listák érdekében

Bámulatos rövid idő alatt futotta be az ó-királyságbeli zsidóság azt az utat, amelyhez a német, vagy magyar zsidóknak száz esztendő kellett. Az asszimilációs politikának rendkívül kedvezett az a korszak, amely lezárult 1914-el. Az emancipációs olyan tennumra vitte a zsidó fejlődést, amelynek hatalmas előnyei voltak, de belső struktúrájában és belső kifejlődésében bizonyos szempontból ártalmas is.

Az ó-királyságbeli zsidóság csak a világháború után szerelte meg egyenjogúsítását és alig husz esztendő alatt következett be az a belső meghasonlás, amelyre legjobban az a lemondás mutat, amely a napokban következett be. Filderman, az Uniunea Evreilor Roman elnöke lemondott állásáról, a szervezetben dúló különböző divergáló felfogások miatt. Ez az izzás, amely most az UER-ben van, természetes folyamománya annak az asszimilációs törekvésnek, amelytől a husz esztendő alatt nem tudott megszabadulni az ottani zsidóság egyrésze. Vannak, akik Horia Carp alnőkhöz az élen a Zsidó Párttal való kollaborációt hirdetik, vannak viszont olyanok, akik a román pártokkal, különösen a nemzeti parasztpárttal való együttműködés mellett emelnek szót, — végül vannak olyanok, akik szabadkezelt akarnak biztosítani maguknak.

Ne tagadjuk, mert hiba volna, hogy ábrós és saindatos a zsidó erők szempontjából, hogy az UER és Zsidópárt nem halad együtt, mert az az összefogás feltételeit nagy előnyökkel biztosítana a zsidó lista győzelmi esélye szempontjából. De viszont elsőggedésre sincs semmi okunk. Nincs pedig azért, mert hiszen a legutóbbi választáson is egyedül ment a Zsidópárt és ha szabadon tudták volna mindenhol letenni a listákat és nem lettek volna egyéb nehézségek, akkor most is lett volna 4—5 zsidó képviselőnk az elmúlt négyéves parlamenti szesszióban.

Az ardeali, bucovinai és basarabiai zsidóknak nincsenek hasonló töprengései, mint ó-királyságbeli testvéreinknek. Ezekben az országrészekben szerencsére ráeszmélt már a zsidóság több mint 90 százaléka arra, hogy a legegyszerűbb és legbecsületesebb út az, amire tizenöt esztendővel ezelőtt ráleptünk. Itt már a zsidó választók igazi felszava az lett: hogy zsidók választók!

Erezük az elmúlt esztendőben nap mint nap, hogy milyen felmérhetetlen jelentőségű lett volna az, ha sikerült volna zsidó képviselőket bejutatni a parlamentbe. A saját bőrünkön tapasztaltuk ezt a végtelen nagy hiányosságot. Most, hogy a Zsidó Párt bátran, lelkesen és ereje tudatában újra felveszi a harcot az önálló listával, hogy megfelelő képviselthez juttassa a zsidóságot, nincs oka és nincs is módja a zsidóságnak arra, hogy kétségek merüljenek fel annaké-

ve, hogy hova adja le voksait. A Zsidó Párt van és lesz olyan erős, hogy minden belső egyenlenség dacára, amely az UER-el kapcsolatosan felmerült, még mindig felvonultassa azokat a választói tízezreket, akiknek szavaival eldől jövőnk a december 20-iki választási küzdelem.

A Zsidó Párt leteszi a listákat minden olyan kerületben, ahol zsidó szavazatok megfelelő számarányban vannak. Az ország megyéi közül több mint ötven olyan, ahol vannak zsidó választók. Bizonyos az is, hogy az ó-királyságbeli zsidóság is nagyrészt a zsidópárti listára fogja adni szavazatát. Ha valaha szükség volt erre, úgy most kétségte-

lenül eljött ennek ideje. Megmutatja majd az asszimiláció útjára nemrég rálepett zsidóság is, hogy minden „magasabb elgondolás” dacára, nem talál más utat, mint a Zsidó Párt által kijelölt egyedül helyes és okos utat. Azokban a megyékben pedig, ahol zsidó lista nem lesz letéve, ott nem olyan román pártra kell leadni a voksokat, amelyekre több-kevesebb joggal rámondják, hogy „demokratikusak”, hanem azokra a listákra, amelyeken olyan jelöltek szerepelnek, akik a legtöbb biztosítékot nyújtják arra nézve, hogy nem fognak antiszemita politikát folytatni a parlament tribünjén.

A zsidó erőknél országszerte össze kell fogni, hogy a Zsidó Párt esélyei győzelme-
sek legyenek, mert bizonyos az, hogyha minden öntudatos zsidó leadja szavazatát a párt jelöltjeire, akkor a lista minden körülmények között győzni fog! Ennek jegyében indul meg a mi választási küzdelmünk.

Európa zsidóságának létét veszélyeztetik a fascista államok

New-York. Az Egyesült-Államok zsidósága rendkívüli kongresszusra gyűlt össze, amelynek megnyitó ülésén leszögezték tényként, hogy Európa ötmillió főnyi zsidóságának létét veszélyeztetik a parancsuralmi ál-

lamok. Felvetették azt a gondolatot, hogy a világ zsidósága demokratikus blokka tömörüljön, amely harcolni fog a folyton növekvő antiszemizmussal szemben.

Megkezdődött a Zsidó Párt választási propagandája

A Zsidó Párt megkezdte azt a hatalmas munkát, amelynek célja, hogy összefogja a zsidóság tömegeit az egész országban, hogy a választáson sikert arasson és ennek érdekében számos megyében letették a zsidó listákat, amelyek a legposztibilisabb zsidó vezérlelkek szerepelnek úgy helyi, mint országos viszonylatban.

Dejen már az elmúlt vasárnap nagy propaganda gyűlés volt, amelyen a központi kiküldöttek is résztvettek. A gyűlést dr Lebovits Mór nyitotta meg lendülettel román nyelvű beszéddel. Utána Jámboer Ferenc tartott politikai expozét, megvilágította a jelenlegi helyzetet, amely szükségessé teszi a zsidóság önálló szervezkedését. Ezt követően dr Weinberger Manó tartott jiddis nyelven megkapóan érdekes beszédet. Kifejtette, hogy a zsidóság mindenképpen megteszi állampolgári kötelességét, ragaszkodik az országhoz és jogosan áll ki érdekei védelmére. Dr Hermann Dezsó elvi kiküldött beszélt ezután, majd dr Klein Miksa kér szót és bejelentette, hogy bár ellenzéki fronton áll a párt jelenlegi vezetőségével szemben, viszont most feltétlenül a párt mellé kell állani és minden zsidóknak a párt listájára kell szavaznia. Jámboer Ferenc választott dr Klein szavaira és kiemelt dr Klein-nak önzetlen szerepét a zsidó közéletben. Beszéltek még Neuman Jenő, dr Schwimmer Antal, a garbói hitközség elnöke és Mátyás Adolf reteagi hitközségi elnök. Ezután megválasztották az 5 tagból álló elnöki tanácsot.

Dr Fischer József, a Zsidó Párt tartományi elnöke táviratilag felkérte lapunk főszerkesztőjét, Wasserstrom Sándort, hogy vállalja a somes-megyei zsidópárti lista vezetését, amelyre lapunk főszerkesztője a napokban ad választ, mivel jelenleg a fővárosban tartózkodik.

Az albamegyei zsidóság is lelkes manifesztációt rendezett a Zsidó Klub helyiségében. A gyűlést dr Halász László nyitotta meg, majd dr Kasztner Rezső, a központi kiküldött tartott nagyszabású beszédet és megindokolta, hogy a Zsidó Párt miért indult önálló listával. A jelenlévők lelkesen csatlakoztak a Zsidó Párthoz, ígéretet tettek arra nézve, hogy dolgozni fognak a győzelemért. Az alba-juliai lista élére dr Marton Ernő volt országgyűlési képviselőt jelölték.

Gondoljon egészségére!
Lássa el magát **SENLASLO** (Szt. László) fertőtlenítő toalettszappannal **DENTONAL** fogpasztával **ÜDÍT — Fehérit — Fertőtlenít!**

Budapest, K. R. Könyvtár-u. 27. T. Weisz István Rabb

Reiter Ernő halála

Nincs Ardealban olyan cionista, aki vagy személyesen, vagy neve után ne ismerje volna Reiter Ernőt, aki most, alig élete delén, a halál martaléka lett. Reiter Ernő prototipusa volt a modern cionista zsidónak. Távol a gettótól és távol attól, amit régi értelemben vett tradícióknak neveznek, élte le kora ifjúságát Reiter Ernő. S most, hogy örökre eltávozott, ez is erényei közé kell számíttatni, mert hiszen nagyobb utat kell megtenni egy zsidónak az asszimiláció leg-távolabbi „távolheleti” kikötőjéig — a pozitív zsidóság „közvetlen” kikötőjéig. Aki ismeri a régi timisoarai mentalitást, csak az tudja megérteni, hogy mit jelentett Reiter Ernőnek kilépése a Lloyd exkluzív légköréből és „hangosan” hirdetni a cionizmust. Ma, amikor a bánáti főváros egészen átítatott a nemzeti zsidóság eszméjével, „természetes”-nek tűnt fel Reiter Ernő cionizmusa. De mi ismertük őt, amikor uttoró munkát végzett a nehéz ugaron. Amikor az ottani zsidó ifjúság még távol állott a zsidó munkától, akkor állott Reiter Ernő az élre és dolgozott, agitált, fáradhatatlanul kedvel, ambícióval, hogy a zsidó reneszánsz mozgalom útjára térítse a bánáti ifjúságot. Aki ismerte érdekes exterritóriát a cionista konferenciákról, sohasem felejt el korpalans alakját, kedélyes arcát, aki sokszor dörgött, amikor úgy vélte, hogy az az eszme, amelyet ő képviselt, „veszélyben” van. Legszíntébb és legáldozatosabb cionistáink egyike volt. Anyagi megalapozottsága folytán életelve lehetett volna az is, hogy csak a nyugalmat és az élet szépségeit keresse. Ahelyett szervezett, agitált, dolgozott, hogy az új zsidó generáció öntudatos, bátor és kitartó. 48 évet élt mindössze és mindenkor a „fiatalág” vezére volt, mert lelkesen ezer lelkes ifiúnak érzései éltek, „örökfiatal” volt és érthetetlen a sors utja, amely egy ilyen talpig derék, lelkes embernek korai halálát rendelte. Az ardeali cionisták minden időkre hegyeztetett és szeretettel fogják őrzeni emlékét, mint olyan harcosát, aki szervezett, alkotott, dolgozott élete utolsó pillanatáig. A cionista tízezrek nem felejtik el Reiter Ernőt sohasem.

A Zsidó Nemzeti Szövetség kintitőzőbizottsága hétfőn délután gyászülést tartott Vermes Ernő lakásán. A gyászülés keretében a cionista testületek és pártok képviselői fejezték ki gyászukat, majd a temetéssel kapcsolatos intézkedéseket beszélték meg. — Ugyancsak gyászülést tartott aHittachut Avi-va Barisszia Nőszövetsége, Reiter Ernő család részéről felesége, Hirsch Ilonka, testvérei: Blanka, Sándor és Károly, a Zsidó Nemzeti Szövetség elnöke, sógora, Reiter Lunka,

dr Roth Dezsőné, a Wizo országos elnöke, stb. gyászolják. A gyászoló család, amelyet mélyen lesújtott a haláleset, a részvétlétogatás mellözését kéri. Reiter Ernőt szerdán délelőtt temették a timisoarai halottas házból.

A lengyel repülőgép bulgáriai katasztrófájánál három zsidó halt meg

Egy ismert bécsi zsidó vendéglős is meghalt a katasztrófánál

Világszerte hatalmas feltűnést keltett a „Lot” lengyel repülőgépség „Fouglas” gépének katasztrófája, amely különösen a lengyel zsidóság körében keltett mély megdöbbenést. A gép Varsó és Ludd palesztinai légikikötő között bonyolította le a légi forgalmat és a személyszállításon kívül postát is szállított, ami lehetővé tette, hogy a Jeruzsálemben feladott levél 3 napra rá Lengyelországban volt és viszont. Valóságilag büszkék voltak a lengyelországi zsidók erre a járatra, amelynek most súlyos katasztrófája által igen érzékeny anyagi káron kívül nagy erkölcsi kárt is jelent, bár a hesseni nagyherceg családjának ostendai szerencsétlenségét az bizonyította, hogy a repülés még mindig nem a legbiztosabb közlekedési eszköz.

ELTŰNIK A GÉP

A Lot társaság központi irodájába rémülten vették észre, hogy az elindított repülőgép nem ért el Konstantinápolyba. Az utazó beérkezett jelentések szerint valószínűleg Bulgária hegyei között lehettek, amikor felmondta a gép a szolgálatot és eltűnt a borzalmas sziklahasadékok között. Napokig keresték a bulgár, görög és török rádiók után, még a bucarestii leadó is nyomozta az eltűnt gépet. Több bulgáriai városból indultak mentőexpedíciók, sokszáz emberrel, a rendőrség vezetésével és most jött a hír, hogy a hegyvidék hóval fedett egyik csucsán megtalálták az elégett hatalmas gépet és hat ember szénázott hullaát. A meghaltak között három utas volt, mindhárom zsidó és három ember, akik a gépet vezették és a rádiót kezelték.

KIK VOLTAK AZ UTASOK?

A repülőgépet egyik legjobb lengyel pilóta vezette: Tadeus Dmosinszky, akinek felesége kétségbeselten várta a híreket. Az utasok között volt dr Freyman, H. Rakovsky és H. Neugrössl, osztrák állampolgár. Dr.

Gyomorhajok, bébetegségek, vese, máj, epegyöcsök

ellen a legjobban bevált gyógyszer Amerikában felfedezett gyógynövényből készült világhírű „GASTRO D.” melyet úgy a bel-földi, mint a külföldi szakorvosok legelső-sorban ajánlanak. „Gastro D.” kapható gyógyszerárakban és drogériákban, vagy megrendelhető 135 lej utánvét mellett Császár E. gyógyszerárakban, Bucuressti, Calea Victoriei 124.

Freyman, orvos a Polonia hajón és most, hogy a hajót téli pihenőjére küldték, dr Freyman is szabadságot kapott a lengyel hajós-társaságtól és szabadságidejét feleségével és gyermekeivel akarta tölteni Varsóban. Rakovsky, a második áldozat szintén a „Polonia” teljesít szolgálatot, ő a hajóékezte vezetője. Vilnába igyekezett, hogy ott töltsse szabadságát. A harmadik Neugrössl, az ismert kóser vendéglős tulajdonosa, akinek Bécsben, Marienbadban és Karlsbadban van vendéglője.

Képzeltethető az a leirhatatlan jelenet, amikor a szófiai rádió jelentette és a bolgár hatóságok igazolták, hogy a „Douglas” rendszertű gép valamennyi utasa és személyzete holtan fekszik a 2600 méteres hegy hófödte csucsain. A szerencsétlenség nagy megdöbbenést keltett a lengyel zsidóság körében és részvételt az ismert bécsi vendéglős miatt, Ausztriában is. Hat ember újra áldozata lett korunk modern törtétségének. A szerencsétlen családapák előbb akarták látni családjukat néhány nappal és szeretetteljű áldozatait lettek...

— A cionista revizionista világszervezet konventjét január 31-re összehívták Prágába. (Prága). Az új cionista szervezete elhatározta a világkonvent összehívását Prágába 1938 január 31-ére. Ennek a világkongresszumnak az a célja, hogy demonstrálja a zsidó világ előtt azt a tényt, hogy a Jabotinszky partja nélkül nem lehet határozni semmilyen Palesztina-kérdésben és meg kell feltétlenül kérdezni mindenkoron azt a pártot, amely a zsidó milliók tekintélyes részét reprezentálja. Az új cionista szervezet már kiadta a jelzőt, mely szerint mobilizálni kell a zsidó férfiaknak és nőeknek százazreit, akik hívei az új cionista mozgalomnak. November 9-én Londonba érkezett Jabotinszky és ugyanazon nap elnökölt már a nessimton. Ennek legfontosabb tárgya a konvent előkészítése. Dr Wollgang von Weisl referált arról, hogy eddig tizenöt országból érkezett jelentés, mely szerint megkezdtek működésüket a választási bizottságok és az eladott „igárogató”-ok száma sok tízezerre fog nőni. A revizionisták világkonventje elé nagy érdeklődéssel tekintenek a világ minden részében.

— Antiszemita hullámok egy hercegi házasság körül. A lengyel főváros felső tízezerét hatalmas társadalmi szenzáció tartja izgalomban. Az antiszemita sajtó botrányt szít abból az alkalomból, hogy Radziwyl Mihály 57 éves lengyel herceg feleségül veszi Jeanette Suchestov asszonyt, egy berlini nagyiparos 30 éves elvált feleségét, akivel az egyik olasz fürdőhelyen ismerkedett meg. Az antiszemita sajtó megbélyegezi a herceg elhatározását, aki az egyik legfényesebb történelmi név viselője.

A zsidó tábornok ausztráliai szobra

Egyszerű hír jön a messzi Ausztráliából, a legkisebb és leglátalabb világrészről. A hír azt közli, hogy Sir John Monash tábornoknak, a világháború legendás híri hadvezérének egyszerre két szobrot is emelnek a nálás ausztráliák. Sir John Monashról, az entente hatalmak katonái szakirói megírták, hogy mérnöki előképzettségével, bámulatos józanságával és hidegvérével a legjobban hozzájárult ahhoz, hogy a nyugati fronton legyőzték a németeket. Ahol a brit hadsereg hatalmas egységei megjelentek, Monash tábornok vezényletével, ott a németek véres fejlei vonultak vissza. Mintha nem is a fantázia birodalmába tartozna az a kedves anekdóta, amely szerint két német beszélget és azt mondja az egyik: — Mi németek a zsidó tábornokoknak köszönhetjük, hogy elvesztettük a háborút. — Mire a másik csodálkozva megjegyzi: De hiszen nekünk nem is volt zsidó tábornokunk!... — Nekünk sem, de az ellenségnek igen... — hangzik a válasz, amelyen csak elkomolyodni lehet és helyeslőleg bólintani, amikor Monash tábornokra gondolunk.

Nincs semmi kommentár ahhoz, hogy hadvezérnek is jó a zsidó. Mert mi zsidók tudjuk, hogy a makkabeusok óta ezen a téren sem vagyunk oly ügyetlenek, amint-hogy mindenhol és mindenkor beállítják. Még a harcászathoz is ért közlünk egy-két zsidó. Most például Sir Monashnak is szobrot állítanak. A komitéja jelenti, amely erre a célra összeült, hogy a pénz már a második szoborra is együtt van. Ausztrália egyszerre két szobrot is emel a legendás híri tábornoknak. Ott tisztelik még a zsidó hőseket, míg ebben a „kulturvilágúrszben” még ezt a „dicsőséget” is elvitatják tőlünk. Még azoktól is elveszik a babért, akik életüket áldozták hazájukért. Ott szobor, itt gyalázat. Még jó és megnagytató, hogy olyan na-

MEZEY BÉLA:

Az ukójonevi temető menőrája

Minden esztendőben Chanuka első estéjén az ukójonevi vének kizarándokolnak a temetőbe és kinn a sírok között meggyújtják a chanukai mécsest az ukójonevi hajadon emlékére... A menőra lángjai mint kísérteties lidércfények usznak, imbo-lyognak a temető csöndjében és az éjszaka sötétjében, aztán lassanként lehálványulnak az apró tűz-zeik. Kiáznak a temető menőrájának lángjai és újra mély csend és sötétség borul a holtak ukójonevi birodalmára.

1648—1660... Ezek az esztendők az Isten haragjának évei voltak. Chmielnickij kozákokat dúlták, égették, rabolták és gyilkolták egész Lengyelország zsidóiták közései és pusztulás, gyász, ezernyi jaj és ezernyi átok támadt a vérszomjas kozákhordák nyomában. Izrael martíruma még soha sem volt a Gáulban ennyire tragikus, mint ezekben az években és úgy látszik, mintha az Egylek elhatározták volna, hogy Izrael pusztulása tökéletes és megsemmisítő legyen és hirdomdó se maradjon, aki majd a szörnű esztendők viharai után előjőjön a martír apák és anyák sírjához egy káddis imát elzokogni... Mintha a pusztító dögzel

Tudod mit, emellett maradunk!

Ezt mondják sokan, akik csak egyszer is kipróbálták a „NIVEA”-fogpasztát. Mert nagyon gyorsan meggyőződnek a „NIVEA”-fogpaszta nagy hatásáról és felfrissítő izéről. És meglepődnek azon, hogy ilyen alacsony áron olyan értékes fogpasztát kapnak. — És most kétféle is kapható, mert van

habzó és nem habzó „NIVEA”-fogpaszta.

gyon nagy a világ, hogy míg egyik helyen megaláznak, addig másutt felmagasztalnak beannunket. Itt a német földön rombolják a zsidók szobrait, ott emelik. A sok megalázásban ez a tudat mégis megnagytató és fel-emelő... Sir Monash tábornok önbizalmát ad, lelkesít, bátorít még halála után is. Es nemcsak katonáit, hanem a világ harcban álló egész zsidóságát.

A Nobel-díjas Lord Cecil és a zsidókérdés

Nem kellett olyan világleltűnést, mint a magyar professor kitüntetése, mert Robert Cecil Viscount of Chelwood megérdemelte,

Rheuma **Togal**

Togal-tabletták biztosan gyógyítanak Rheumát, Idegfájdalmakat, Köszvény, Spányolnáthát, Újideggyzabát, Fejfájást és Hílyéss betegségeket

Ha több mint 7000 orvos, klinika és kórház tanácsa mellett még mindig kétségbeesett lérsz a Togal kúrára hatást igazolja. Ona teljes bizalommal használhatja. A Togal az Ön nagy gyógyszerét köztel se hiányozzik. Gyógyszerárakban és drogériákban. (Lásd 2-3, 130—131. oldal.)

— Kivánom, hogy az antiszemitizmus eltűnjön a föld színéről. Ugy vélem, hogy bármilyen gyűlölet, akár vallási, akár nemzeti, nem kevésbé ártalmas arra, aki gyűlölködi, mint az áldozatra. Gyűlölet és szükség írek, — engedjék, hogy mindkettőnek kiirtása legyen legfőbb feladatunk. Cecil lord.

Igy érez és ír egy igazi békeapostol. Nem ezért, hanem a béke érdekében kifejtett hatalmas munkásságáért kapta a nagy díjat. De ha nekünk zsidóknak volna megfelelő hasonló díjunk, amellyel az antiszemitizmus

kiakarta volna magát tombolni a világ felett és Izrael meggőfőrt, megcsanaryagatolt testét pálasztotta volna ki szörnűt zsákmányul, hogy azt tiporja le az álláságha és onnan a megsemmisítő halálba... Alogy a kozák hulládnok végsőjáratk Lengyelország nagyobb városait, sor került az apróbb helysegekre is. Az ukójonevi zsidók ennek az esztendőnek az őszé a legsűrűbb hangulatban, thil-limondásban, bőljöbe és halálrakészületen töltöt-tek el. Nem lehetett tudni, hogy Chmielnickij kőborló garáza zsoldosai melyik napon fognak rajta-útni a kis Vistula mellett falun és akkor — jól tudták ezt az ukójonevi zsidók — nem fognak az életüknek irgalmazni...

Elérkezett a reneszánsz átbőljöű ősz után a tél is, leestél a nagy lengyelországi hó és az ukójoneviak akikhez elérkezett a ledzi, vlnat, lembergi és var-sói tartománybeli hírek, chanuka táján már Isten-ben pelett megadással és az őszektől öröklött martír-um-készéggel várták a sorsot, mely őket sem fog-ja elkerülni. Az örökek estéknként magukra rakták halotti ingeiket, Jeruzsálem pusztulását olaszták régi, megsárgult föltánsokból; az asszonyok sírtak, a fiatalok pedig összehozottolt fogakkal várták a napok múlását; akár a reggel úrradtól, akár este a csillagok feljöttét.

Jakobnak, az öreg talmudtudósnak házában is néma eszűgészséggel testék a napok mulását; leánya, a gyönyörű Hanna ezekben a hónapokban járt jegyben Jozsueval, a tartomány legeszesebb

talmudistájával, akinek a boronliniek már meg-igérték a rabbiszéket. Hanna, Jozsue araja mintha ezekben a napokban máris gyászolta volna az előre megsejtettéket, csak árnyéka volt önmagának, szótlan volt, csendes és szép fekete szemei állan-dóan könnyben usztak. A menyasszony és a hajad-on fájó kérdései győfőrték a szép Hammát: Iste-nem... Istenem, mi lesz ebből az ő boldogságából, a gyönyörűen, színesen kitervelt jövőből? Lesz-e még áldás Izrael gyermekeinek frigidén, ha az Ur kiszámíthatatlan haragjában kiirtásra ítélt Jakób házának maradékát?... Fel fog-e csendülni Len-gyelországban, valaha is ara éneke és máka dala, ha a Mindenható nem helyezi vissza órá kezéi a Gáulth, meneküljjei felé? Hanna szomorú mátká-ságában napról-napra sornadt, hiszen arról, akit gyarló emberi számítás szerint szeretnie fog kelle-nie, már hetek óta nem hallott hírt; ki tudja, vaj-on éle-e még, vagy már Jenu Isten trónusa körül élezi azt a kegyet, melyet az Ur Izrael martírjai számára tart fenn az idők végtelenségéig?

S eljött az este is, a szent este, chanuka estéje. Már a kora délutáni órákban feltűntek a dombok felől a kozákok és az ukójoneviak tudták, hogy Kiszlen hó 25-ike a templom felavatásának nagy-szerű ünnepe egyuttal az ő utolsó napjuk lesz. Las-su, pökhenői könyvelemben, mint akik biztosak a maguk dolgában, ereszkedtek le a dombok felől a kozákok és szálltak le nyergőikből, hangos trombitázás mellett a faluska piacán. Rövid idő múlva

A Masz Kaphisztadrut az erdélyi cionizmus próbaköve

Az akció sikere **biztosítja** a Zsidó Nemzeti Szövetség szervezeli, kulturális és szociális hivatalának betöltését és **lehetővé teszi** az erdélyi zsidó ifjúság átrégesítésének megoldását.

A döntő fordulat előestéjén a 12-ik órában a Zsidó Nemzeti Szövetség Erdély zsidóságához fordul és kezébe teszi le az erdélyi zsidóság és erdélyi cionizmus sorsát. A Zs. N. Sz. t a

Masz Kaphisztadrut

lehelni képessé történelmi feladatainak betöltésére.

elleni harcnak nagy apostolait kellene kitüntetni, akkor megérdemelné tőlünk Lord Robert Cecil, de Iréne Harand is.

„Beiratkozott zsidók” alkonya

Megtehetnénk, hogy gratuláljunk önmagunknak, mert tíz esztendeje hirdettük ezeken a hasábozon, hogy nem tudunk beilleszkedni más pártok kereteibe. De nem örvendünk, mert szomorú mellékszövegje van a mi „győzelmeinknek”. Mert miért is tapsolnánk annak, hogy a kisebbségi pártok közül a németekkel soha többé zsidók, mint „testvér” minoritás nem mehetünk. Minék örvendünk annak, hogy a Magyar Pártban a zsidók messzire elkértek az élcspatból és most már hátul kullognak. Még a zsidó tinta-kulikat felhasználják, de különben olyan bokaveres, urambátyámos hangulat van a Magyar Pártban, mint majdnem Gödöllőn...

A román pártok pedig? Mani első ténykedése volt, hogy bizonyos megállapodást kötött Corneliu Codreanuval. Bizonyára nem arról volt szó és nem abban állapodtak meg, hogy mennyire támogassák a zsidókat és mennyire erősítik őket a választásokon, hanem mondták, a választási taktika egyes körülményeit latolgatták. Az bizonyos, hogy egyetlen román párt sem fog ügykezni zsidókat felvenni a listájára, amire vonatkozólag lapunk leutóbbi vezércikkében célzást is tettünk. Jólátunk elé korán bevált. Mert, mint értesülünk, a liberális párt listáján a vadisták nem engedik, hogy még a rófi zsidó képviselőt se jelöljék. Minden tisztelelünk az eddigi képviselők, de sokat — mondjuk így — nem tudnak tenni a beiratkozott zsidók sem a zsidó érdekek védelmére. Mit is tehettek volna, mikor Pop Valer tervezetét forszírozták? Kijelölték volna világot, hogy képtelenség a zsidókkal ezt tenni? Rögön kitétek volna őket a pártból. Ezért inkább hallgattak. Isten, hallgattak négy éven át. Mintha szót fogadtak volna annak a közmondásnak, amely szerint — hallgattai arany...

Az antiszemitizmus - betegség

Lembergben megjelenik egy hétfőnap, lengyel nyelven. Címe: „Kontratak”, ami magyarul azt jelenti, hogy „Ellentámadás”. Demokratikus lengyel újság, amelyben nemrégiben isen érdekes cikk jelent meg egy Stanislaus Czosnkowsky nevű írótól. A lengyel író vizsgálja az antiszemitizmus lényegét és

nagyon őszinte vallomást tesz. Évekig tanulmányozta önmagát és meggyőződött arról, hogy az antiszemitizmus — betegség. Miután az előítéletektől megszabadította magát, azt tapasztalta, hogy a zsidógyűlölet a nevelés következménye. Most már érzi — írja az író — hogy nincs különbség zsidó és lengyel között. Még azt is bevallja a szerző, hogy még most sem tudott megszabadulni teljesen az előítélettől és ez az előítélet nagyobb, mint annak elismerése, hogy vannak különleges zsidó értékek. Az antiszemitizmus túlmé-lyen beagyökeredett érzésvilágába, mert ezt a komplexumot még a szülői házban nevelték belé. Az iskolák még jobban elősegítik az érzést. A felnőtt ember inkább látja a zsidók jó tulajdonságait, de a belénevelt ama természet, amely a „hibakeresés”-re inkább reagál. Hogy valaki teljesen megszabaduljon az antiszemitizmustól, ahhoz minenkelőtt sok függetlensége szükséges, amely a legrikább esetben található meg.

Ez őszinte írás. A lengyel író bevallja, hogy logikája dacára, nehéz megszabadulni a belénevelt zsidógyűlöletől. Czosnkowsky nem mond mást, minthogy az antiszemitizmus zsidógyűlölet, amelyeket külső behatások okoznak. Mindenesetre érdekes, hogy végre akad valaki, aki analízálta magában objektíve az antiszemitizmust és kiderítette, hogy a rossz nevelés következménye és nagyon nehéz tőle megszabadulni, még akkor is, amikor az észszerűség azt követeli, hogy ne ismerjen különbséget ember és ember között. „Betegség” ez, amelynek következményeit nem a „beteg” viseli, — hanem maga a betegség.

Ahogy a békéscsabai „Ököl” látja a világtörténelmet

A magyar nyilaspárti lapok a lehető leg-élesebb hangot használják a magyarországi zsidóság ellen. Ennek jellemzésül közöljük a „Tűz” című folyóirat egyik cikkét, amely így szól: „Zsidó lapjaink állandóan hivatkoznak az ország „külföld előtti” jóhírére. Ime, itt a külföldi vélemény! Nem a szélsőséges jobboldalnak itélik el külföldön, hanem feloldalnyi hosszú cikkben foglalkoznak nemzeti államunk elzsidósodásával. Ez az igazi külföldi vélemény! Nemesak zsidópénzen megfizetett nemzetközi újságok felhív-„puccshírei”, hanem héber kezektől mentes

közlemények is látnak napvilágot! Vajjon mit szól hozzá a Pesti Zsirnap? (Hírlap), Ptujság (Újság), Magyarország (mily szellemes: Magyarország), Pesti Naplopó, Köruti Rest Lapok (Est Lapok) stb.

Ugyancsak ez a „nívós” lap írja: „De-gerrelé csufosan megbukott” — hirdették zsidó lapjaink és a pájeszos tintakukacok vad örömtáncot jártak a soletos fazék bővül. Az ilyen galiciai egymásnak ugratás csak hűslet-letti az igazi keresztény és nemzeti állam kialakulását de el nem odzhatja. Hitler is tizenöt éven át küzdött, de győzelme végén annál nagyobbat koppintott libázsiron hízalt „olkományvédők” tar koponyáján.

Jellemzősül továbbá annak, hogy meny-nyi örültséget szednek össze, idézzük egy dr Fehér István nevű „író” cikkét, aki az „Ököl” című békéscsabai lap október 19-iki száma-ban a következőket írja:

„A nagy francia forradalmat a zsidók csinálták, ők nyertek vele a legtöbbet: Rothschild pénzhatalmát és a zsidók egyenyo-gustását egész Európában. — Ma id később így ír: „A zsidók a világháború alatt a köz-ponti hatalmak elleni beavatkozásra részt-láltak a semleges államokat. A háború kimene-telét nem a fegyverek harca döntötte el, his-szen akkor mi lettünk volna a győztesek. A zsidók által rendezett forradalmak döntötték el s így jutottunk mai helyzetünkhöz. (Ohos ember ez a dr Fehér, egyszerűen intézi el a legnagyobb problémákat). De ennél többet is ír még. A békekonferencián a cionista terve-zetet fosadták el. S ezzel úgy a győzők, mint a legyőzöttek a zsidóság hátlójába kerültek. Póldá erre Franciaország, amely 600 millió frankkal tartozik a zsidó nagyjököknek, tehát majdnem egész nemzeti vagyonával. — S betűzése mindenek, ami ezután követke-zik: A bolszevizmust a zsidók találták ki és gyakorolják ma is az egész világon. A bolsze-vizmus a legszörnyűbb terror-uralom, amely-nek újfat megnyuzott, szénné égetett holtsz-tek tiszzei felzik!

Igy! Tehát a francia forradalomtól a mai napig mindent és minden időben a zsidók csináltak. Néhány millió zsidó íne feloldalnyi, hogy például a francia forradalom idején összesen nem volt a világon 3 millió zsidó és legfeljebb száz század zsidó) és a bolsze- vizmust is mi zsidók csináltuk! Kezves ol-vasó! Úgye „mi csináltunk?” Te csak tu-dod... Vagy nem tudod? Kérdézd meg ta-lán dr Fehér Istvánt, az „Ököl” című lap szerkesztőségétől Békéscsaba (Magyaror-szág!)

tétlen keresztül a kozakban felébredt szomjúságot és a birtvágyás dühét... és csegett a hangja, mikor válaszolt a hadnagyknak: — Tudom, hogy ti kegyetlenek vagytok és azt is tudom, hogy minden hiába, mert ti vagytok az erősebbek, mi pedig gyengék vagyunk és védtelenek. Bizony hadnagy ur, az Isten akarta ez, hogy ti birhasogatók marintok, mert az Uristennek szükség-e van Izrael maritvomságára, mert így bizonyít-ja be Izrael az Istennek, hogy az Esméhez és az Igéhez halálunk árán is hűségesek maradunk és szükség van arra, hogy a népek, a föld népei lás-sák a mi ortánuságunkat, amellyel évszázadról-évszázadra adozunk a Mindenhatónak... Csak egy keveset várj még, kérlek, hadnagy ur és a tied le-szek, mert Isten akarta ezt így; csak arra kérlek, engedj meg nekem, hogy az ünnepi méceset, amely-et atyám már nem tudott meggyújtani, Isten tisz-teletére én gyujthassam meg.

A hadnagy kacagott. — Bolond vagy te, szép leány, ha azt hiszed, hogy engedelmességgel megőrszölz bennünket. Hahaha... No csak szépen végezd el a mulatságo-dat, mi megvárunk téged... várunk rád szép le-ányzó... fokeleszmá, karcsu szüddelány... A hadnagy kituszkolta a kozákokat a szobából. A leányek kitakarodtak, leültek kiinn a falu végén a réten a hóba és maguk elébe tett karabélyat bá-multák a csillagos ésel. Benn a szobában pedig Hanna odaállott a törölt ablak elé és meggyújtotta

400 ÉVVEL FZ'LÖTT...

REUBENI DÁVID VII. Kelemen pápa támogatásával, a portugál király hajóhadával akarta meghódítani a Szentföldet

Kalandor volt-e vagy afrikai zsidó király-ivadék? — A spanyol és portugál marannosok mint felszabadító-ívek üdvözölték Reubenit. A „Népünk” eredeti történelmi riportja. (1)

A XVI. században, pontosabban annak első évtizedében, tehát most négyszáz esztendeje hírtelen egy kisesi, sovány, aszketa kinézetű, feketébőrű em-ber jelent meg Európában, akiől azóta sem tudják megállapítani, hogy csalo volt-e, vagy merész ra-jongó. Dávidnak nevezte magát és sajátos szerep-ben tűnt fel először Rómában. Kijelentései szerint hercegi családból származik és az ősi Reuben tör-zseinek egyik fia, rangjára nézve herceg, akinek apja „Tábor pusztájában” volt király és fivére Józ-sef most is uralkodik, mint keleti uralkodó és 300 ezer harcedzett férfi felett rendelkezik. Itt laknak még a Reuben törzsen kívül Gad törzse és Menasse fel törze.

1522 decemberében indult el Chaibarból és hó-napokon át mohamedán áruhóban járta Nubiát. Innen Egyiptomba ment, ahol már egy hatalmas zsidó törzsről szóló legendát mondott el, egy olyan törzsről, amely a Kék és Fehér Nilus között él. 1523-ban néhány hónapig Palesztinában tartózkodott. Ekkor már török uralom alatt volt Palesz-tina, hiszen 1517-ben hódították meg a szultán csapa-tai. És talán ekkor kellettől meg benne az a gondolat, hogy vissza keressen a zsidó-ágnak ezt az ősi országát...

REUBENI DÁVID RÓMABA INDUL

1524 február havában Alexandrián át Velencé-be utazott. Akkoriban az ember nagyrésze fogé-kony volt a legendákhoz, mindenki valami újabb földraiz esodát várt, hiszen néhány évtizede csak, hogy Kolumbusz felfedezte az új világrészt. Min-dég újat vártak az emberek és így nem csoda, ha Reubenit elragadtatással fogadták. A velencei zsi-dók azt hitték, hogy fellelvezik általa az elcsesz-tnek hitt tíz törzset és rákának a Sambafon fo-lyóra, arra a meszerző folyóra, amely egész héten át folyik, csak szombaton áll meg.

Jött Reubeni Dávid és úgy mutatkozott, hogy ő volna ezeknek a független zsidó törzseknek kö-vete. Elhitték neki azt is, hogy Chaibar ország vé-nei küldték ki, hogy híveket szerezzen a paleszti-

nai hódításra. Már van is bátyjának háromszá-zer harcosa, csak azért jött most az európai feje-delmekhez, hogy fegyvereket és ágyukat kérjen, amivel a törökök ellen indul. Reubeni egyénisége és viselkedése nagyban hozzájárult ahhoz, hogy elbe-szélési hitre találtak. Egyénisége, modora, ide-genszeri, titokzatos. Csak hűbériül beszélt, de romlott szargomban, idegen kiejtéssel és nyelvta-nulag helytelenül. Harcos embernek tartotta magát, aki talמודi dolgokhoz nem ért és büszkén vallotta, hogy egy csatában negyven emberl ért meg egy-maga. Később kitudt, hogy be van avatva a ka-balisztikus rejtelmekbe és csak jászotta a tudat-lant.

Velencében volt hajóskapitánya lakásán la-kott, de néhány havi tartózkodás után, 1524 febr-uárjában Rómába érkezett, mert először a pápi-val akart nagyszabású tervéről tanácskozni. VII. Kelemen pápa uralkodott akkor, aki egyike volt a legnemesebb pápáknak. A florenci Mediciek csalá-lójának törvénytelen fia volt. Olyan időben uralko-dott, amikor Luther a reformációval fenyegette a pápaságot, másrésztől V. Károly uralkodott s nagy sullyal nehezedett Itáliára és a keményaka-ratu császár összekülömböztött a pápával.

REUBENI DÁVID ÉS VII-IK KELE-MEN PÁPA TALÁLKOZÁSA

Reubeni Rómába érkezett és kíséretével együtt hatalmas feltűnést keltett a pápa városában. Ösz-véren jártá Róma utcáit, tíz zsidó és mintegy két-száz keresztény volt állandóan kíséretében. Ugy lát-szik, hogy portugál hajóskapitányoktól vagy távoli köveletől hozott ajánlóleveleket, ezek Nubiában, vagy Arabiában találhattak valóban harcos tör-zseket, akikre Reubeni hivatkozott. Előbb Essido fogadta, a pápai kardinális. Certaffi József volt a tolmácsa. Reubeni kijelentette, hogy a kardinális-nal nem tudja elintézni, amit akar, csak a pápával kell személyesen beszélten.

Egy vasárnapon, délelőtt tizenegy órakor fo-

a menórát: ámbár csak az első chamuka este volt, mind a nyolcat meggyújtotta. Apró kis villanással gyulltak ki a gyertyák a menórában és Hanna ösz-szekulesolt kezekkel állott a gyertyák előtt. El-mondta az imádságot... vagy talán csak az ajkai mozogtak és szó nem hagyta el a száját és csak nézte meremben, a halálba induló péasz, megözze-sedet, semmitmondó tekintettel a lángokat, amely-ek egykoron Izraelnek megpáltást, felelzet-adulást és a szabadságot jelentették... ma pedig ime a gyász és pusztulás fáklyái Izrael eme kicsiny gyű-lekezetében... Nézte, nézte a megszállottak tó-holyt villogó tekintetével a menóra lángjait és aho-gyan a pusztulás fáklyáira nézett, mesérelődött benne: nem fogja drága, szüz leánytetsét Timotej-jef Pápel kozák alhadnagy durva mohó vágyául át-engedni.

— Eneged, hogy átfőtölzsem: a menyasszonyt ruhámat akarom egyszer felvenni az életben... kér-lelle a kozákok...

— A kozáktiszt rohögött. Felölem légy, amit akarsz...

A leány a szekrényhez lépett és felereműi da-rabokat húzott elő a szekrény mélyéről, a kelengy-jét, amely az eskütoje napjára készült... és elő-pelte a szent olajat, amelyet ott őrtött atyja egy kis üveghen, leöntötte a kelengyjét... most a me-

nórához lépett, felcapta az égő menórát és hírtelen, hogy a tiszt követni sem bírta tekintettel, meg-gyújtotta a kelengyjét... Az olajjal átitatott ná-szon azonnal lángra lobbant, belokapott az asztal-lámba, székekbe és egy félperc sem telt bele, a hadnagy jóformán feleszmélni sem bír, az egész szoba egy lángtenger noll... A hadnagy eszmá-lyon próbálta taposni a fűzet, de a lángok már felkuszta a menyegzőt, már belokaptak a padlás székfűtőbe és a kezdekaház hatalmas lobogás-nal égett a decemberi éjszakában. A fűstben, a tűzben még ordított, még káromkodott a kozáktisz, még próbált menekülni, de az ő ruhája is lángot fo-gott, a füst miatt nem találta a kijáratot, aztán mint egy letaázlózott állat bukott le a földre... Hanna még bírta, még a lángok lohozásán és a go-molvas fűstfelhőn keresztül is kérésbeszeten ke-reste a kijáratot... aztán fulladozni kezdett és le-roguott az áura az égő ágynemű közé...

Kénn a réten esedősen pipáztak a kozákok és párták a diadalmas pillanatot, mikor sipjába bele-fujta az alhadnagy hioja őket a születésny torjár... És mikor megpillantották az égő házat, rohan-tak arrafelé... de már akkor minden pernye roll, átszök és hamu...

A tűz pedig szélesen, sötétlőre terjedt tovább, mire a katonák az oltásra gondolni lullak, már ja-pában égtek az összes házak, szerek, dézsák, kutak

gáda a pápa, aki elég szívélyes volt Reubenhez. Ugy fogadta, mintha valóban egy nép követe vol-na, magas kitüntetést adott neki és 100 aranyat a szolgálójának. E kihallgatás után a római, de az ide-gen zsidók is tömegesen keresték fel és Reubeni gyönyörű zsidó gyövről beszélt nekik. Híre messi-zia ment és Nápolyból a dugaszlag Abrahambel Sá-muel felesége, Sanora Bonaventura Abrahambel nagy pénzösszeget küldött neki, két nagyszerű se-nyem zászlót és drága, pompás ruhákat.

Több mint egy esztendeje volt Rómában és ál-landóan érezte a pápai kegy szagát, ami különbö-sen abban nyert megerősítést, hogy ajánló leveleket adott neki a francia királyhoz, a német császár-hoz és a portugál királyhoz. De még Abesszinia császárához is. Amikor formidús meghívást kapott a portugál királytól, akkor elhagyta Rómát és zsi-dó zászlóval diszített hajón érkezett Portugáliába, illetőleg annak Almeira kikötőjébe.

REUBENI PORTUGÁLIAI DICSSŐSÉGE

1525 november havában érkezett Joao király rezidenciájába. Reubeni fegyvert kért a királytól. „Modern”, már az akkori kornak megfelelően modern harci eszközökkel, amivel felszerelték az afri-kai hadsereget. Reubeninek portugáljai megjelenése megváltoztatta Portugáliában a marannosok elleni hangulatot és Joao király lemondott arról, hogy tovább üldözze őket. A nagy Reubeni-féle terve-knél szükség-e volt a marannosok pénzére, támogatá-sára, tőkájére. Ha szövetségre akar lépni egy zsidó királlyal és annak népével, akkor nem üldözheti a saját „félzsidóit”, a marannosokat.

Nagy volt a marannosok meglepetése és öröme, amikor látták, hogy nemcsak egy zsidót enged be az országba, hanem még az udvarnál is szívesen fo-gadják. Nem tudni, hogy mondotta-e Reubeni, hogy

után hiába szaladgáltak, a tűz diadalmasan foly-tatta utját végig a falun... Minden házból rohan-tak ki az emberek és pusztá életüket menkítve or-dítottak végig a falu hosszán... A katonák ká-romkodtak, a kozákhadnagy ordított, a lenyelé lakosság jajgatott... de a tűznek nem volt aki megálljt tudjon parancsolni... Ukonjeon akkor éj-szaka porrá égett s a kozákok nem szákmányolhat-tak semmit, mert a tűzössz elhamvasztott mindenit előlük.

Abban a fejoesztettségben, amit a tűz terjedése okozott, rövid ideig senki sem törődött a zsidók-kal, akik a lengyel parasztek közé keveredve szin-tén menekültek kifelé a faluból. A lenyelek az Is-ten újját látták ebben a csapásban és pártfogá-sukba oették az ukonjeoni zsidókat. Az ukonjeoni zsidók csodás módon meemenekültek, csak pusztá életüket mentették meg, de megszabadultak Chmel-nicky kozáktájtól, akik reggelre eltakarodtak Uko-nojeból.

Hetek múlva merészkedtek csak vissza az uko-nojentek elhamvadit házak közé és felöltötték sör-melen napjaikat... És egy óz mulva, mikor chamu-ka estéinen visszaesondoltak a borzalmas esztende-je, a nének kizarándokoltak a temetőbe, meggyíjot-ták ott a Menórát, hogy időtlen-idegig emléke-ztesse őket a leányra, aki a Menóra tűzével mentette meg őket a haláltól...

elhivatott a zsidók megváltására, de kétségtelen, hogy a marannusok és zsidók úgy tisztelték, hogy ruhája szegélyét is csókolgatták. A kedvező hír eljutott a spanyol marannusokhoz is, akik valóságos örömmujongásba törtek ki. Meg kell érteni azt a furcsa felkiáltást, amelyben ezek a szerencsétlenek voltak. Olyan ritust kellett gyakorolni, amelyet nem szerettek, titkos helyeken követni a zsidó ritust, kitéve magukat minden pillanathoz annak, hogy felfedezik kételkedésüket és akkor a kispadon kell meghaljanak. Nem esoda hát, ha Reuben híre felvilágosította őket, mert azt hitték, hogy útított a sorsuk javulásának órája.

Sok marannus menekült el Spanyolországból Portugáliába, csak azért, hogy Reuben mellett lehessen. Reuben óvatos volt és nem nagyon élesztette a marannusok reményeit. Tudta nagyon jól, hogyha tértelen akarná ezeket a felkészítvényeket, akkor azonnal vége életükének, de még életnek is.

KI VOLT DIEGO PIRES?

Leginkább egy Diego Pires nevű fiatal emberre hatottak Reuben Dávid szavai. Diego Pires 1501-ben született és alig 31 éves volt, hogy azután vértanúhalált haljon a zsidóságért. Pires marannusnak született, tudományban, műveltségben járatos volt, értett és beszélt latinul, amely az akkori világnyelv volt, királyi hivatalnok lett és nagy kegyelmű volt a királyi udvarnál is. Valószínűleg gyermekkorában beavatták a zsidó irodalomba és ismerhette a talmudi irodalmat is, sőt a kabaláról is volt fogalma, valamelyik tanítójának révén. Amikor Reuben megismerte, messiási rajongás lett álmódosításának alaphangulata. Felkereste Reubenit és aziránt érdeklődött: egyezik-e a küldetése az ő álmódosításával. Reuben hídegen fogadta és azt mondotta, hogy neki katonai küldetése van és semmi köze nincs a messiási miszticizmushoz. Pires Diego azzal állította magát, hogy azért oly rideg hozzá Reuben, mert nem viseli testén a zsidó szövetséghez való tartozásának jelét. Erre alávetette magát a fájdalom operációjának. A circumcizió után felvette a Salomo Molcho nevet és mert testileg szenvedett, még jobban gyötörték az álomlátások.

Allandóan vizionált Molcho. Egyszer különböző zsinai galambokat látott, amelyeket hatalmas névű vadászok löttek. Fehér galambok voltak (hitüköz hű zsidók), zöld galambok (ingadozó marannusok, akik titokban zsidók) és fekete galambokat (hitüktől elidegenített ukresztények). Jött egy isteni küldött, megölte a vadászokat és így a zöld galambok újra fehérek lettek. Majd egy menyheli „maggid” látogatta meg s azt parancsolta neki, hogy nyághatlen hagyja el Portugáliát, mert bajba keveredik. Ezt tanácsolta neki Reuben is. Diego Pires ki is jutott Portugáliából és Törökországba jutott.

SALOMO MOLCHO TÖRÖKORSZÁGBAN

A török zsidóság körében nagy feltűnést kellett a rajongó kabalista ifjú, aki visszatért a zsidósághoz. Reuben Dávid követének adta ki magát, akiknek pápai és portugáliai fogadtatásáról már legendák jártak be a zseli országokat. Salonikiben élt akkor *Taylasak József* kabalisztikus köre, amely áhitattal hallgatta vizióit. Drinápolyban megtértette Molcho a kabalához: *Josef Karo*-t, aki gyermekkorában vándorolt ki Spanyolországból és azóta talmudikus tudományoknak élt. Molchohoz hasonlóan, Karo is belesett a kabalisztikus rajongásba és arról álmódosított, hogy az „Unak tetsző egáldozat”-ként a máglyán fogja befejezni életét. Sokat tartózkodott a palesztinai Safedban is, amely akkoriban a kabalisták főfészke volt. Molcho rendkívül rokonérzemes egyénisége miatt nagy rajongással vették körül. Meglepő őket, hogy mennyire jártas a kabalában és sokan testék kijelentéseit, amelyek misztikusnak voltak és a jövőre vonatkoztak.

Salonikiben élő barátainak unszolására közrebocsajította kabalisztikus prédikációjának rövid kiadvonát, amelynek főbb tartalma az volt, hogy az 9300-ik esztendő végén (1940-ben) elkövetkeznek a messiási idők...

Ezt írta Salomo Molcho, akinek további életutjáról és Reubenel való érdekes kapcsolatairól legközelebb...

Haldoklik a pesti Dob-utca...

Az Orczy-ház helyén, a Károly-köruton már ég felé törtetnek az új felhőkarcok. Központi fűtéssel, bombabiztos pincekkel épített házióráások. A kereskedők szükségbarakokban várják a gyors tempóban folyó építkezés befejezését. Minden, ami ott történik, egy új és gazdagodó nagyváros képét mutatja. Ha befordul a járókelő, ott találja magát szemben a „razziázott” zsidó Budapesttel. A sarkon ott áll rozgant gebéjével, öreg, ütött-kopott kocsijával a novemberi esőben, a zsidó fuvaros.

— Fuvar kell? — kérdi. — Vállalom. Akármít is kell vinni, mégha több míza is, vállalom. Egy sarokból elővásiók egy husz éves fiú is. Bemutatja. — Ez a segédem. A Jaksi. Én a Dávid bácsi vagyok. Hetven éves. Ötven éve vagyok fuvaros. Anyit vittem, elpelem már ez idő alatt, hogy ha összeraknák, több volna, mint a Gellérthegy.

— Hány éves, Dávid bácsi? — kérdjük. — Hetven — bis hunderlwanzig.

— És bírja még?

— Hogyne bírám. Mi vagyok én, egy pesti belegőle?... ha a Semis-borech megengedi, még száz éves koromig is bírni fogom. Ott áll már a házszáza Dávid bácsi, a Rombach-ucca és Wesselényi-ucca sarkán, szemben a Hősök Templomával. Ezt nem látják a pesti nyilasok. Csak mindég a budai Goldbergert és a bankvezéreket. Dávid bácsi nem látja. A hatóságok sem vesnek tudomást az ilyen szegény zsidókról. Csak amikor adót kell fizessen... meg amikor hajnali razzia van... mintha azt mondaná Dávid bácsi, hogy *szex hita a villon nem nehéz... csak az élet, az kibírhatatlan...*

A DOB-UTCA HALDOKLIK

Nem messzire a nagy építkezéstől, egy ucca haldoklik. Pest tipikus zsidó uccája. A Dob-ucca.

Megdöbbenő, hogy milyen ócska itt minden. Az utcék, még a gyümölcsök is. Az almák is elvetélt embriókra emlékeztetnek. A sütemények megfakultak és a csokoládé is szürke. A textilüzletek kirakatában fantasztikusan olcsó árak. Az itteni vevőközönység zsebéhez mérten, 10 fillér egy zseb-kendő. A pengő csak bocsánatkéréssel mer megjelenni egy ruha, vagy pullover mögött. A cédulán 6 pengő van, de át van kétszer is huzva és a helyesbítés 2 pengő. A kereskedő lealkudta a vevő helyett

— Hogy megy az üzlet? — kérdi az érdeklődő.

Mintha becsületesség volna az érdeklődés. A bolt hátulsó felében, mintha morogó volna valami. Ott ebédelnek. A kereskedő és családja. Egy fazékból mártogatnak káposztát meg krumplit. Husnak nyoma sincs. Egy tízonnégy éves fiú egy raizonarra kirakati feliratokat rajzol. Hat helyett kétő pengő, vagy még kevesebb. Meg azt írja: Itt olcsón és előzékenyen ártózkodhat.

Itt elegancia? Micsoda önámítás. Ilven szegényesen, rongvosan eleganciát hirdetni...

nagy merészség. De mit tegyen a haldokló ucca szegény zsidó kereskedője?

A KÖNYVKERESKEDŐ...

Kirakatában antikvár könyvek, tíz filléres regények, amelyeket négy fillérrért árúsit. Teli vannak a könyvek sárga foltokkal. Mintha ezekre már kötelező volna a gettó sarga foltja. Azt mondja, néha elad egy-egy „sziderlít”, meg a fiatal házások kereskedő fel egy-egy kegyserért. Panaszokodik. Itt nem kell a könyv. Semmiféle. Néha egy detektiv-füzet, meg az említett kegyserék. Megkérjük tőle, hát a szomszéd férfiruha kereskedő miből él? Ott, ahol a kirakatban a legdrágább férfi kabát „divatos és elegáns” 30 pengőbe kerül! (Lzer lei!)

— Bizony az is panaszokodik. Még nem adott el egy félkabátot. „Rossz az ősz”. De az adót ki kell fizetni. *Mi fizetjük a bulavos-ítók közül a legpontosabban az adót. Itt nincs kímélet.*

ITT RAZZIAZTAK?

Miért nem jönnek orrelé a hírhedt és híres nyilasok? Ide kellene jönnök. Hogy lássuk a nyomorúságos üzleteket, a sötét kapualjakat. Mintha világs nappal dohos kritika nyílnának meg. A végső lerongyoltság fészke kéne. Száradt, lázas szemű emberek, riadtan néznek az idegenek. Mintha minden egyes ház közénkori fehérgáz volna, ahova érkezős sötétség, bűzre, elsorvadásra tiltt embereket szüfoltak volna össze.

Ide kellene a híres razzia. Mert ezekben a mezdöbbenő szegényes és nyomorúságos házakban nem „galicselemek” szivároztak be, hanem csupa benszült szegény zsidó lakia, akiket hajnalban felkeresnek a kőzselek, hogy megfelelő iratokkal mutassanak ahelyett, hogy azok keresnek fel őket, akik segíteni tudnának nekik, hogy emberibb életkörülmény közé kerüljenek. Hogy ne legyen annyi sötét, nyirkos óru, ennyi szegénység és nyomorúság. A tipikus pesti bérkasznárva minden feltételezessége kiált az ég felé.

Ide kellene jönni azoknak a „baitársaknak”, kiknek tel-beszélik a fejüket sörszáru ívökben zsidó világhatalomról, zsidó világhölsevizimusról, zsidó urhatnamságról.

Médsimernék a nyomort, a szegénységet, a proletáriátust, amelyhez a magyar főváros zsidóságának zöme tartozik. Ne a nagy hárok és kényáczak néhány ezer kikéfélt (adósokkal teli) „urait” nézzék, hanem ezt a Dob-uccai nyomortanyát... amely haldoblásra van itélve, mert szegény, szerencsétlen és antikvacionista Panócses „világhatalom” ez. *Ugyátszik, itt már régen is volt egy isteni razzia, amikor elvitték a haldoblását a nappant, a világot, a haldobást... és nem írt haldobás még egy szerencsétlen „galicjai” sem...*

— Clujon ha jól akar étközni, úgy keresse fel az ardeai zsidóság közkedvelt találkozóhelyét, a Mátyás éttermet, Calea Reg Ferdinand 49.

— Ez igaz, de mi tízenegyen voltunk testvérek, kilencen még ma is élünk, még pedig hét férfi és két asszony. A hét férfi közül hatnak egy vasa sincs. Csak a hetedik bármicót évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, ahol harminc évi munkával két bérvillát szerzett magának s most e két villa főveldelméből tartja fenn magát. Két testvérem alízt volt a déli vasútnál, most nyugdíjuktól élnek. Három másik testvérem kereskedelmi irodákban dolgozott. Kettőnek már

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Oradea, Strada Miron Pompiliu 8
Telefon: 440

„Népünk” cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Előfizetési árak:

Beloldón: Hírközlőnek és vállalatoknak	500 le
Magánosoknak egész vve	300
félvve	160
negyedvve	85
Külddön: Csehszlovákiában	120-80, 45, 25 ek.
Jugoszláviában	180, 95, 50 dinár
Magyarországon	24 pengő
A többi államokban	10-5 dollár

Naptár 5698

Péntek: Kiszlev 29, december 3.
Chanuka 5 ik napja.

Szombat: Kiszlev 30, december 4.
Chanuka 6-ik napja. Ros-Chodes.

Heti szidra: **סדרת חנוכה**
Heti hallora: **רבי ושמואל**

Szombat kezdete:
üzlet bezárás 4.15
gyertyagyújtás 4.25
Istentiszlet kezdete 4.37
Szombat befejezése 5.30

Vasárnap, december 5. Chanuka 7-ik napja, Ros-Chodes.

Hétfo, dec. 6-án Chanuka 8. חנוכה

Zsidó világhatalom

Arja barátom nálunk ebédel. Ez volt a menü: leveles ecetes tormával, kelkáposzta és alma. Demokráciáról, liberalizmusról, szociális politikáról, antiszemizmusról és asszimilációról beszélgettünk. Amikor az asszimiláció került szóba, arja barátom megjegyezte:

— A legnagyobb baj, hogy világhatalomra törekedtek.

— Világhatalomra? Ki törekszik világhatalomra?

— Te is, meg a fajtád minden pereputtya.

— Ugyan kérlek...
— Sőt átment a köztudatba az is, hogy van valahol a bölcseknek valamilyen titkos szervezete, amely a világhatalmi törekvések sikere érdekében propagandát fejt ki, könyveket írat, újságokat ad ki, pénzt juttat oda, ahol csak a pénznek van szava és megvédő ereje.

— Es te hiszel az ilyen mende-mondákban?

— Az egész világ hisz benne.
— En még sosem láttam ilyen könyveket, sosem olvastam ilyen újságot és sosem látam a pénzüket.

— Ez nem bizonyítja, hogy nincsen ilyen titkos szervezet... Te csak egy ember vagy, de rajtad kívül még tízenötmillió van a földön...

— Ez igaz, de mi tízenegyen voltunk testvérek, kilencen még ma is élünk, még pedig hét férfi és két asszony. A hét férfi közül hatnak egy vasa sincs. Csak a hetedik bármicót évvel ezelőtt kivándorolt Amerikába, ahol harminc évi munkával két bérvillát szerzett magának s most e két villa főveldelméből tartja fenn magát. Két testvérem alízt volt a déli vasútnál, most nyugdíjuktól élnek. Három másik testvérem kereskedelmi irodákban dolgozott. Kettőnek már

nincs állása és máról holnapra tengetik életüket. En negyven év óta dolgozom, nincs egyebem, mint amennyit ebben a kétszobás lakásban látás. De szólnom kell még az apámról is. Pék volt a vidéken. Negyven évig küzdött, de elérkezett feje fölé a világból épített házikot. Ettől fogva az egyik bátyám tartotta fenn a szüleimet. Hogy mindent tudj, az egyik növéremnek hat leánya van, akik közül ötöt nem tud férjhez adni. Semmivel se jobb a másik két növéremnek a sorsa. Ilyen az élete egy tízenhárom tagból álló családnak, amely világhatalomra törekszik.

Arja barátom egy kézelgyintéssel intézte el a világhatalmi törekvések mellett felsorolt érvelmet. Válaszolnom kellett erre a kézelgyintésre.

— Nézd, mi testvérek előt gyáskran vagyunk együtt. Szavamra mondom, hogy sosem esett szó közöttünk arról, hogy mi lesz hát a világhatalomunkkal. Az egyik a házbérlésről, a másik a fűtési mizárisátról, a harmadik győzvitathatalon gyomorbiátról beszélt. Mindegyiknek volt valami panása és ezek a panaszok egyáltalán nem voltak természetiek voltak... Hát elképzelted, hogy világhatalmi kérelmekkel bajlódik az, akinek komoly gondot okoz az, ha a burgonya megrágnál? Azt mondd, hogy a titkos szervezet pénzrel dolgozik. Ha tudod, hogy van ilyen szervezet, bizonyosan tudod azt is, hogy hol a székhelye. Áruhá ezt el nekem, hadd forduljak hozzá... Itt a fél, a testvéreimnek nagyon kellene írni és színevelő...

A családom békés a felvilágosítást. Először arja barátom izlette meg. Az arca leest eltorzult, megkérdeztem hát, hogy mi a hiba?

— Nagyon cikória izű és nincs benne cukor.

Csúsztem a leányra.
— Miért tesz annyi cikóriát a kávéba? És miért nem ad cukrot a kávéba?

A leány helyke sőggel és sértett önértéssel vágott vissza:

— Ha pénzt kérek kávéra, az ur mindég haragszik és azt kérdi: hogy hova teszem a sok drága kávé... Alkinek drága a kávé, érje he cikóriával.

Arja barátom megdöbbenve kérdezte:
— Hogy tudsz így elülni egy paraszt iramítól?

Elrontyolódva feleltem:
— Kedves barátom, ez a világhatalom. Láthatod, hogy sok mindent el kell tenni annak, aki világhatalomra törekszik. V. J.

— A francia belügyminiszter az antiszemita propagandáról. (Páris.) Max Dormay belügyminiszter kijelentette a Néprontban egyesült pártok előtt, hogy ellene van annak, hogy Franciaországban antiszemita propagandát üzenek és a francia kormány szigorúan ellenőrizi majd azokat a forrásokat, amelyeket ezek a frakciók a külföldről, vagy belföldről igénybe vesznek. A kormány minden erejével azon lesz, hogy a fajteóriákat hirdető pártok ne érvényesüljenek. A népront követelését teljes mértékben honoralia és semmiféle zsidóellenes megnyilvánulást nem fog megengedni.

— Súlyos összetűzés a francia kamarában. (Páris.) A kamarai vitában, amely az északafrikai nyugtalanságokkal foglalkozott, a jobboldali Chiappe megtámadta Lussy szocialdemokrata képviselőt. Kijelentette, hogy Lussy zsidó származású és nevé megváltoztatta. Ezt a kijelentést igen gyors hangon tette meg, amelyen a kamara többsége felháborodott. Lussy képviselő személyes megtámadatás címén szót kért és kijelentette, hogy a háborút a fronton töltötte, de nem tudja, hogy ez idő alatt hol volt Chiappe. A kamara kötelezte Chiappet, hogy a kamara előtt kérjen bocsánatot a megtámadott képviselőtől. Chiappe kijelentette, hogy nem akarta személyesen sérteni Lussyt és ha sértve érzi magát, úgy akkor bocsánatot kér. Chiappe különben a szélsőjobboldal hangos vezetője, egyidőben Páris rendőrfőnöke volt és még azok közé a jobboldali vezérek közé tartozik, akik még nem kompromittáltak magukat.

IGAZI ÉLVEZET
esős, szeles időben
alapos bedörzsölés
DIANA
sósórszesszel

— A rabbivizsgák. A kultuszminisztérium felszólítja az érdekelteket, hogy mindazok, kik a legközelebbi rabbivizsgák elé ohajtanak állani, nyomban küldjék be kérvényüket és a szükséges iratokat a kultuszminisztériumhoz. A rabbivizsgák terminusa, mely egyes napilapok szerint f. évi dec. 2. és 3-ára volt kitűzve, el lett halasztva dec. 14. és 15-re. A vizsgára jelentkező rabbijelöltek felkéretnek, hogy ez alkalommal saját érdekükben egyidejűleg Wézel Albert turdai főrabbinak is jelentsék be ebbeni szándékukat.

— Egy maharadza ajándékot adott egy zsinagóga építéséhez. A cochini maharadza Kadvobegam helységben építendő zsinagóga számára öt candies (indiai mérték) teak-fát adott ajándékképen.

— Dura-Optima fűtőelemek (szárazakumulátor) teleges készülékkel nélkülözhetetlenek. Egyedüli nagyteljesítményű, levegő által regenerálódó szárazelemek, melyek hosszú és zavartalan rádióvettelt biztosítanak, mert sem kezelni, sem tölni nem kell. Az eddigi egyéves használat alatt a legjobban beváltak és a hozzáfűzött reményeket a legmesszebbmenően bevaltották. Minden szaküzletben kapható, technikai felvilágosítást nyújt bárkinek a Dura Művek R. T. Timisoara.

— Súlyos összetűzés a francia kamarában. (Páris.) A kamarai vitában, amely az északafrikai nyugtalanságokkal foglalkozott, a jobboldali Chiappe megtámadta Lussy szocialdemokrata képviselőt. Kijelentette, hogy Lussy zsidó származású és nevé megváltoztatta. Ezt a kijelentést igen gyors hangon tette meg, amelyen a kamara többsége felháborodott. Lussy képviselő személyes megtámadatás címén szót kért és kijelentette, hogy a háborút a fronton töltötte, de nem tudja, hogy ez idő alatt hol volt Chiappe. A kamara kötelezte Chiappet, hogy a kamara előtt kérjen bocsánatot a megtámadott képviselőtől. Chiappe kijelentette, hogy nem akarta személyesen sérteni Lussyt és ha sértve érzi magát, úgy akkor bocsánatot kér. Chiappe különben a szélsőjobboldal hangos vezetője, egyidőben Páris rendőrfőnöke volt és még azok közé a jobboldali vezérek közé tartozik, akik még nem kompromittáltak magukat.

Gondoljon egészségére!

Lássa el magát **SENLASLO** (Szf. László)

iertőtlenítő toalettiszappannal **DENTONAL** fogpasztával **Uditi — Fehérit — Perfoliant!**

Az ardeai zsidók találkozóhelye

BERKOVITSNE
(O adeáról)

orth. kóser étterme
(a baia-marei rabbi hechsere)

BUCURESTI,
Szf. Árpádszani Y.
Telefon: 462-91

Sococ hátamögött. Postavámma szomben.

Wien. — Kislev 20-án kegyeletes ünnepséget rendezett a zsidóság a most tíz évvel ezelőtt elhunyt dr. Zwi Persz Chajes főrabbi emlékére. A Söitenstádti nagytemplomban gyászsztentiszület volt, amelyen először zsidó közönség vett részt. Jelen volt dr. Alois Pick is, akinek elnöksége alatt működött a nagyemlékű főrabbi. Dr. I. Taglicht főrabbi emlékszedében méltatta az elhunyt érdemeit mint rabbi, mint ember, mint vezér. Ugyanakkor a cionista világszervezet bécsi irodája kiállítását rendezte Chajes emlékére.

Dresden. — A szászországi iskolaszervezetek központja ülést tartott, amelyen azt vitatták meg, hogyan lehetne a zsidó tanulóknak külön osztályokat létesíteni, anélkül, hogy szaporítanak a megfélemlítést.

Berlin. — Jelenleg a német fővárosban 1824 zsidó orvos van, amely az orvosok számához viszonyítva 27,2 százalék. Összesen 4220 zsidó orvos működik még a német birodalomban, tehát az orvosok számához viszonyítva 43,2 százalék. A szász népművelési miniszter elrendelte, hogy december 1-től kezdve a felsőbb iskolákban nem szabad több héber nyelven tanítani. Valamennyi tantervben törölni kell a héber nyelvre vonatkozó részt.

Mexikó. — A törvényhozás elfogadta a bevándorlási kvótára vonatkozó javaslatot és mostantól kezdve évente Lengyelországból, Romániából és Litvániából évente 100-100 személy, Németországból, Ausztriából és Magyarországról 500-500 személy vándorolhat be. Nincs korlátozás a bevándorlásra Spanyolországból és a latin amerikai országokból.

Prága. — Kiállítás nyílt meg a napokban, amely a cionizmus fejlődését mutatja be. A kiállítást dr. Walter Kolmer szervezte meg. A megnyitón Angelo Goldner képviselő tartotta az üdvözlő beszédet.

Firenze. — Az itteni zsidó temetőben gyásznepély volt, amelyet a fascista forradalom idején elesett zsidók emlékére ülték meg.

Ottawa. — A kanadai hatóságok megállapították, hogy az országban erős antiszidó propaganda indult meg, amelyet főleg rópcédulákkal terjesztenek. Megfelelő intézkedéseket tettek ennek elhárítására.

Mexico City. — A legutóbbi időben lansziorzi zsidóellenes törvénytervezetekre vonatkozólag illetékes kormánykörök kijelentették, hogy semmilyen körülmények között nem következhet be, hogy a mexikói parlament ezeket elfogadja.

Páris. — Marc Chagall, a hírneves festőművész, akinek egy képe a párisi világiállítás vezetőszékétől aranyéremmel lett kitüntetve.

Jeruzsálem. — Jehuda Shpanow, a tel-avivi kvuacából, amikor a kvuacához tartozó vízműveknél dolgozott, revolyverrel ölt meg egy árabbal. A gyilkos Sakneh faluban Beisen megléte rejtezködött, ahol elfogták. A ház lakói menekülni igyekeztek, de amikor lövéseket adtak le rájuk, megadták magukat. Három embert letartóztattak. — Házkutatásokat eszközöltek Jeruzsálemben. Alaposan átkutatták a mufti házat és a péruhiány miatt most szünetelő „Al Liva” című arab újság szerkesztőjét és egy arab újságírókat. Lakott szállodát is. A legfelsőbb arab komiténak legutolsó manifestumát keresték, amelyet feleselás után adtak ki. A házkutatás gyertyafény mellett történt, mert a drótvételeket elvették.

Páris. — A zsidó világszervezet végrehajtóbizottsága üdvözlő táviratot küldött Lord Robert Cecilnek ahól az alkalmából, hogy megkapta a béke Nobel-díjat. A táviratot Stephen Wise szignálta. Az üdvözlés a következőket tartalmazta: A zsidó milliók elnyomott és üldözött testvéreink nevében fejezzük ki Ön előtt hálás csodálatunkat azokról a szolgálatokról, amelyet Ön az igazság, a tisztesség és Béke érdekében, emberek, népek és fajok között végzett. Fogadják legmelegebb szeretésükkel Önnek magas nemzetközi kiállítás alkalmából.

Jeruzsálem. — November 18-án kezdődött a katonai bíróságok működése és 24-én kimondták az első halális ítéletet Haifában. Farhan Essadi bejlt ítélték el, akit a Jenin melletti Mazgar községben fogtak el, mert fegyvert találtak nála és 20 darab golyót. Essadi 1936-ban igen tevékeny tagja volt a terroristá szervezetenek, de eddig nem sikerült a hatóságoknak elfogni. — Ez év szeptember végéig összesen 10.077 személy vándorolt be Palesztinába. — Mifőta a katonai stábfőnöki bíróság megkezdte működését, azóta nyugalom van az országban. Egyes falvakban vannak még renitenszdekők és Fszakpalesztinában tíz letartóztatás történt. Aulerevs kerületi komiszár meggyilkolása ügyében.

— Leitner Zoltán lett az oradeai NZO elnöke. Az „Új Cionista Szervezet” bucu-restii központja megbízásából Leitner Zoltán, lapunk felelős szerkesztője átvette a bihormegyei és oradeai szervezet vezetését és mint annak elnöke nagyszabású propagandát kezdeményez. December 4-én szombaton az oradeai szervezet délután 3 órakor gyűlést tart a Nic. Iorga utca 8 sz. alatt (Sas passage), melyre ezután is meghívja az érdeklődőket az elnökség.

— Egy francia főkonzul a zsidóságról és Palesztináról. (Prága). A csehszlovák francia főkonzul Léon Froman bratislavai legutóbbi látogatása alkalmából kijelentette, hogy szereti a héber nyelvet és irodalmat és ama meggyőződésének adott kifejezést, hogy irodalmának és nyelvének köszönheti a zsidóság azt, hogy legintelligensebb, legintellektuálisabb és legigazságosabb nép. A jelenlegi palesztinai helyzetre vonatkozólag azt mondta: A zsidó igaz ügynek győzni kell. Ha van igaz követelés, az a zsidóság történelmi joga Palesztinára. Az arabok követelése Palesztinára vonatkozólag jogtalan, mert az feltétlenül a zsidóságot illeti meg.

— Arnold Zweig: „Vihar Palesztina felett” c. új regénye a könyvpiac szenzációja.

— Haterzer zsidó vásári kereskedőt az éhínség fenyeget (Varsó). A pozeni, kornelei és lengyelzilezai zsidó vásárosok küldöttsége felkereste a zsidó parlamenti klub irodáját és emlékratort nyújtott á. Az emlékratort hangsúlyozza, hogy a vásárosok a zsidó kereskedők működését teljesen lehetetlenné tették s ezzel haterzer család kenyerét vették el. A vásáros kereskedőket az éhínségbe kergeti a mai helyzet. Az egzisztenciájukból kismiszett kereskedők emlékratortban akarnak a közársasági elnökhöz fordulni.

— Antiszemita tüntetés Párisban az ismeretlen katona sírjánál. (Páris). Amikor Isidor Ganet, az amerikai légő kiküldöttje koszorút helyezett az ismeretlen katona sírjára (a koszorún: „A vendégszerető Franciaország” szöveggel jiddis felirat állott), néhány fiatalember antiszemita tüntetést rendezett.

— Tüchtiger „לכבוד שר' בוכנע" wclcher besitzt gute קבלות mit kleiner Familie sucht für sofort wesfürimmer eine Stelle bei einer Gemeinde. Abtretung bezahlt. Adresse: Szóbel sakter, Tamásau, jud. Bihar.

— Elvezett egy szöke paróka a str. Sincái és Calea Victoriei sarkán. Nyomra-vezető jutalomban részesül. Gottlieb, str. Sincái 1.

TRE TORN WIMPASSING PALMA DE LUX HÓCIPŐK megérkeztek Reich... TIPOGRAFIA SONNENFELD... BEA.

A NEMET BIROSÁG ELŐTT Ijedt kis zsidó áll a bíróság előtt: — Izrael, maga társadalom elleni igaztással van pádolva. — A kis zsidó összecsapja a kezét: — En igaztók a társadalom ellen? A társadalom igazt ellenem.

KÖNNYFAKASZTÓ BOMBÁK A palesztinai rendőrség könnyűfakasztó bombákkal igyekszik a rendet fenntartani. Némelyek szerint az angolok azért használják ilyen bombákat, hogy ők is sirhassanak, amiért kergetni kell az arabokat.

A PARISI ÖSSZEESKÖVÉS A párisi rendőrség a földalatt talált fascista municiót és fegyvereket. Bárca már az összes fascisták is a föld alatt valónak.

UJ POZÍCIÓT SZERZETEK A ZSIDÓK Az araboknak újra van mit panaszkodni. A zsidók újabb pozíciókat foglaltak el. — Az akkori fogházban.

KAR, HOGY RÉGEN NEM VOLT BOJKOTT Nagy kár, hogy régdőkben nem volt még zsidó bojkott. Mert ha lett volna, akkor az ismelták nem voltak volna meg testőreiktől Józsefet, így nem jutottak volna Egyiptomba és az egész történelmet megspórolhattuk volna...

A LENGYEL ZSIDÓSÁG UJ HATÁROZATA A lengyel sajtó folyton szeméretti a zsidóknak, hogy külföldön rossz híreket terjesztenek hazájukról. Ezért elhatározták a zsidók, hogy a jövőben a köpetkezőképen fogják tártortozni az amerikai zsidóságnak.

Nagyszorien meggy sorunk, van üzlet, van haszon, minden tekintetben jól megy nekünk, csak küldjenek az isztentí eldó segítségét és mi-nét hámarasól...

MIÉRT MENT HALIFAX BERLINBE? Egy hítsoross így gondolja: Halifax lordot azért küldték Berlinbe, hogy megdudakolja, melyek azok a kolóniák, amelyekre a németek reflektálnak — hogy azután ezeket jól megerősítsék.

A ZSIDÓ NEV A cigány felesége gyereket nart és bevitték a zsidó kórházba. — Na, mi van? — kérdezte tőle a másik cigány — hát a zsidó kórházba vitték a feleségedet? — Az semmi, — mondta az apa, — de még zsidó nevet is adtak a fiamnak. — Na mit, te? — Azt mondta az a zsidó orvos, hogy Wassermann Pozitív.

A LATIN Az ismert zsidó család kikeresztelkedett és utána a kis Tamást egyik pasárnap délelőtt templomba vitte a nevelő. Mikor hazajött, megkérdezték tőle, hogy tetszett az istentisztelet? — Nagyon szép volt — magyarázta a kis Tamás — csak az a kár, hogy héberül imádkoztak.

PISZKOS ADOSSÁG Reb Majse elkéseredetten panaszkodik barátjának: — Kutyának való ez az élet, nyakiz uszom az adósságban. — Sőt, — mondja erre a barátja, — a nyakad után itéle, a piszkos adósságban.

A KOLONBSEG... Reb Chajem felvessz az üzletébe egy kis zsidó fiút, akit Botliknak hívnak és beosztja a könyvelő mellé. A fiatalember nagyon ügyetlen és folyton hibáz csinál. Egyszer a főnök mekért a könyvelőtől: — Na, hogy nart be ez a Botlik? — Hát tetszik tudni, — szölt a könyvelő — a lónak négy lába van, mégis botlik, a Botliknak két lába van, mégis ló.

NEKI VOLT IGAZA Eiták a revolverével játszik. Smüle rászól: — Ne játszs azzal a revolverrel, mert még elszól! — Ol perc múlva a revolver elsül és a golyó Smüle gyomrába turódik. Smüle először elszápad, azután följényesen szö: — Nu, kinek volt igazza?

NÉPÜNK

Főszerkesztő: Wasserstrom Sándor

ZSIDÓ HETILAP

Felelős szerkesztő: Leitner Zoltán

Teljes erővel megindult a Zsidó Párt választási propagandája

Lángban áll a világ. Léleketviszalóitva figyelik szerre a világon, hogy ez a gigantikus harc, amelynek ma már — ha nem is a harctereken, — de az élet minden megnyilvánulásában tanui vagyunk, hogyan fog végződni. Az bizonyos és kétségtelen, hogy senkinek sincsen joga azt mondani, hogy én, a magam kis életével, egzisztenciájával, családi kapcsolataival, gyermeki jövőjével, nem vagyok szoros kapcsolatban mindazzal, ami ma Madridban, vagy Sanghaiban, Londonban, vagy Berlinben történik. Nekünk, zsidóknak meg különösen nincs semmi jogunk és okunk arra, hogy strucc módjára homokba dugjuk fejünket. A közöny és nemtörődőmség homokjába. Mintha az egész világ összefogott volna ellenünk. És mi ezért minden vonalon fel kell veyük a harcot. Tegnap meg egzisztenciánkat veszélyeztetle legközelebbtől az antiszemita akardók pergőüze. Ma megint más a feladat. Különösen nekünk, romániai zsidóknak, akik december 20-án a választási urnák elé kell járuljunk, hogy elevegyünk elsősorban állampolgársági kötelességünknek, de meg önmagunkkal és családunk jövőjével szemben is legemisebb feladatunk, hogy szavazatunkkal dokumentáljuk öntudatos zsidó mivoltunkat.

Sokszor felmerül bennünk a kérdés: hogy vajjon akad-e még egyetlen romániai zsidó is, aki ne ismerné fel legfontosabb feladatát, amikor az urnák elé járul. Lehet-e az, hogy még mindig tévovázson egyetlen zsidó is, amikor arról van szó, hogy legyen-e zsidó képviselőnk a kamarában, vagy pedig képviselőt nélkül maradjunk? Van-e még egyetlen zsidó ember is, aki még mindig kétkelodne abban, hogy nincsen más út és nincsen számára dilemma, amikor a választásoknál hallatni kell hangját és dokumentálni kell akarát. Van-e még zsidó, aki tévovázna? Nem hisszük! Mert csaknem husz esztendője annak, hogy mi a magunk lábán tanultunk járni. Nem volt senki akkor, aki hatalmi szóval irányította volna a zsidó tömegeket. De a zsidó százazrek az egészséges népi ösztönnel tértek rá az egyedüli utra, amely a népkisebbségi út volt, amelyről százzor is bizonyosodott, hogy az egyedüli járható út a romániai zsidóság számára.

Szomoru volna, ha sablonos jelszavakkal és unalomig ismert és elcséptelt frázisokkal kellene ma is az ardeali zsidó tömegek elé járulni. A mi zsidó közvéleményünk sokkal okosabb, politikailag sokkal iskolázottabb, semhogy még mindig figyelmeztetni kellene arra az egyedüli helyes utra, amelyen régóta járunkunk kell.

A Zsidó Pártnak ezen a választáson be kell hozni a szükséges két százazékol, hogy

négy, vagy hat képviselője legyen a parlamentben. És mert sokszor megtörténhet, hogy néhány szavazaton mulik, hogy vajjon győze egy ilyen aránylag kicsi párt, vagy nem, ezért minden egyes zsidó szavazatra szükség van. Ahogy a Hagadában mondjuk: „mintha mi magunk jöttünk volna ki Egyiptomból”, úgy kell ma érezze minden egyes zsidó, hogy ő az, akire feltétlenül szükség van, mert az ő szavazatán mulik a győzelem vagy vereség. Nincs idő tévovázásra, nincsen idő meditatálásra. December 20-án saját sorsunk felett döntünk. Vajjon lesz-e erünk a legközelebbi négy éves ciklusban, hogy ellentálljunk az

újabb megnyilvánuló antiszemita rohamoknak, lesz-e élsapatunk a parlamentben, vagy pedig tévelyegni fogunk a megnemértés és képviselatléklüliség sötétjében? Nem kellene megszokott frázisok és sablonok. A mi sokszornyi zsidó közönségünk tudja, hogy mi a kötelessége. Nem a jelföltek érdekében járul az urnák elé, hanem önmaga sorsát biztosítja, amikor leszavaz a Zsidó Párt listájára. Történelmi feladat ez, amelyhez elég érett és elég tapasztalt az ardeali zsidóság! Nekünk csak egy a kötelességünk: felhívni figyelmét arra, hogy minden zsidó teljesítse kötelességét.

A zsidó választókhoz!

December 20-án urnák elé szölitja a kötelesség az ország lakosságát, hogy szavazatával megválassza az új parlamentet. Ezekre a választásokra felkészülten indul a Zsidó Párt is, amely önálló listával megy a választásokra, hogy saját szavazatával küldjön be képviselőket a parlamentbe, akik a mai nehéz körülmények között felemeljük szavukat a zsidó érdekek védelmében.

Az önálló zsidó lista azt jelenti, hogy a Zsidó Párt nem vesz részt a többségi pártok egymásközötti küzdelmében, hanem a zsidóság érdekeinek védelmét a saját külön listáján megválasztott zsidó képviselőkre öhajítja bízni.

Ez a párt jele:

Az ország ötven megyéjében állít fel jelölőlistát a Zsidó Párt abban a biztos tudatban, hogy a zsidó szavazatok messze túl fogják haladni a szükséges két százazékol. A mai időkben minden zsidó választónak csak a zsidó lista mellett lehet a helye. Ez a lista jelenti a zsidó becsület, a zsidó munka, a

zsidó élet- és vagyónbiztonságnak a védelmét s minden zsidó, aki az önálló lista mellett felsorakozik, a zsidóság élniakarásához és alkotmányban biztosított jogaihoz való törhetetlen ragaszkodásáról tesz tanubizonyoságot.

Az egész országban letették a választási listákat

Országszerte lázas izgalommal folyik a választási harc. A nagy pártok lassankint felvonultatják összes politikai erőiket. Mindenfelé megindultak a választási harcok, naponta sokszáz népgyűlést tartanak, városokban épen úgy, mint a legelhagyatottabb falvakban. A Zsidó Párt is természetesen elindította teljes apparátusát. Lapunk zártakor beérkezett hírek szerint az ország valamennyi zsidólakta helyén letette a Zsidó Párt listáját és az eddig beérkezett listákról és listavezetőkről alant közöljük értesítéseinket.

LISTALETTEL SOMES-MEGYÉBEN

Ardeal és talán az ország egyik leg-posszibilisabb helye Somes választókerülete, ahol összesen 25.000 szavazó van és ezek között körülbelül 3000 zsidó szavazó, ami 12%-nak felel meg.

A listát hétfőn délben népes küldöttség kíséretében tették le a deji törvénytseki elnöknel, amelynek jelen volt Wasserstrom Sándor, lapunk főszerkesztője, aki a kerületben a lista vezetője és a lista második helye-